

Таблиця 2

Прогнози очікуваних викидів парникових газів агробізнесом в 2030 р. та в 2050 р. при збільшенні обсягів капітальних інвестицій

Показники	2030 рік			2050 рік		
	I сценарій	II сценарій	III сценарій	I сценарій	II сценарій	III сценарій
Викидів ПГ за авторською методикою, всього	41611,59	40044,15	40294,09	41733,37	41667,25	36982,93
в т.ч.:						
в рослинництві	35231,62	34607,4	35159,56	36126,1	36537,24	34346,64
в тваринництві	6379,976	5436,746	5134,522	5607,276	5130,017	2636,289

Література:

1. Бобровська О. Ю. Еволюція прогнозування розвитку соціально-економічних процесів: стан і напрямки удосконалення.
2. УКРАЇНА 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Вид. 2-ге. Львів: Кальварія, 2017. 164 с.
3. Декларація тисячоліття ООН. Резолюція Генеральної асамблеї ООН від 08.09.2000 р. № 55/2. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_621#Text (дата звернення 14.02.2021).
4. Tkachenko A., Levchenko N., Pozhuieva T. and Chupryna N. (2019). Innovative Approach to Evaluation of the Decoupling Phenomena in Making Decision on Investment of Agro-Business. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*. 8, 38-44.
5. Крушко Н. Другий НВВ України: результати моделювання. 2020. URL: <https://mail.google.com/mail/u/0/?pli=1#inbox/FMfcgxwLsmbcJrLGfKzZpkSsDkSPJkTn?projector=1&messagePartId=0.1>. (дата звернення: 15.04.2021).

Музичка О. М.

кандидат економічних наук, доцент

Голдак С. М.

студентка

Львівський торговельно-економічний університет

м. Львів, Україна

РОЛЬ СУЧАСНИХ ПЛАТІЖНИХ ІНСТРУМЕНТІВ В АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ

В умовах поглиблення інноваційно-інвестиційних процесів у національній економіці актуалізується потреба у розвитку та впровадженні новітніх платіжних інструментів як основи ефективної реалізації інтересів суб'єктів економічних відносин. Необхідно відмітити, що за період своєї еволюції платіжні інструменти, зокрема гроші та технології їх використання постійно видозмінювались, тому існують сотні інновацій та відкриттів у сфері грошового обігу та кредиту.

У ХХ ст. існування валюти і валютний курс також зазнав неодноразових і радикальних змін. Валюта змінилася з паперових форм на платіжні картки, електронні гроші, зашифровану валюту, електронні гроші та кредитний оборот. На сучасному етапі розвитку в грошово-кредитній та банківській сферах паралельно існують, поєднуються, розвиваються традиційні та новітні електронні і цифрові технології використання грошових та кредитних продуктів.

В усьому світі інноваційні карткові продукти стали невід'ємним атрибутом сучасної людини. У розвинених країнах настільки укорінилися безготівкові розрахунки, що головним при розробці нових продуктів та послуг для банків, підприємств сфери послуг, торгівлі є максимальна зручність клієнта при здійсненні безготівкових розрахунків.

В Україні банки також активно впроваджують інноваційні карткові продукти. Зокрема на основі мобільних пристроїв послуги віддаленого банкінгу дозволяють клієнтам управляти своїм рахунком без відвідування банку та здійснювати платежі різного характеру, зокрема, комунальні платежі, сплачувати штрафи, страховку, відправляти та отримувати міжнародні перекази, отримувати готівку у банкоматах без наявності платіжної картки, надавати команди щодо управління рахунком у голосовому режимі чи фотографувати квитанції для оплати платежів та відсилати у банк для виконання їх банківськими працівниками. Інноваційним є впровадження безконтактних технологій, що призводить до збільшення зручності та швидкості обслуговування клієнтів у торговельних мережах. Яскравим прикладом цього служить безконтактна технологія PayPass, яка дозволяє сплачувати покупки на невеликі суми без участі касира. Карта-стікер піднесена до зчитувального пристрою на касі чи терміналі дозволяє клієнту одразу списати кошти з рахунку. Такий вид послуг за кордоном уже досить успішно реалізується. Однак, незважаючи на широкі інноваційні можливості та активну роботу банків щодо випуску та обслуговування платіжних карток, основна мета широкомасштабного впровадження та якісного використання карток в Україні не впроваджена.

Вагомою перевагою збільшення частки безготівкових розрахунків для банків є позитивний вплив на підвищення ліквідності банківської системи та зростання її ресурсних можливостей.

Збільшення обсягів готівки в обігу негативно впливає на процеси економічного розвитку та зумовлено такими факторами як:

- високий рівень тіньової економіки та велика кількість неконтрольованих стихійних ринків;
- нестабільність депозитного та валютного ринків, внаслідок чого періодично спостерігається вилучення вкладниками депозитів, оскільки населення надає перевагу заощадженням у готівці;
- низький рівень доходів населення; нерозвиненість фінансових ринків;
- незначна частка безготівкових форм розрахунків населення;
- економічна та політична нестабільність;
- девальваційні та інфляційні очікування;
- наявність ризиків при використанні безготівкових форм розрахунків;
- відсутність у населення досвіду користування безготівковими платіжними інструментами;
- обмеженість використання безготівкових форм розрахунків у сільській місцевості та інші [1, с. 1-2].

З двадцятого до початку двадцять першого століття розроблялись та впроваджувались інновації в галузі розрахунково-платіжних технологій. Зокрема, вагомим кроком у даному напрямі стала поява електронної та криптовалют, зокрема віртуальної валюти «Біткойн». Це значно розширило можливості учасників економічних відносин щодо реалізації їх функцій та фінансових інтересів.

Вагомою перевагою та сутнісною характеристикою електронних грошей є те, що вони зберігаються в електронному форматі спеціального пристрою, незалежно від того, в якій формі та де зберігаються, можуть бути сплачені через телекомунікаційну систему та обертатися поза банківською системою без сторонньої особи або безпосереднього зв'язку з банківським рахунком.

Класифікувати електронні гроші можна за такими ознаками:

- за видом носія: засновані на банківському рахунку (пластикова картка, електронний чек, електронний гаманець) і мережеві / програмні;
- за функцією управління грошових систем: централізовані, децентралізовані та мобільні субсистеми; за формою обігу: безготівкові та готівкові [2, с. 1-2].

Крім електронних грошей, ще більш інноваційним винаходом у грошовій сфері став біткойн (Bitcoin, BTC), що отримав назву «криптовалюта» або «віртуальна валюта» в офіційних звітах Світового банку та Європейського центрального банку (ЄЦБ). Правове визначення інтернет-валюти біткойн дало Міністерство фінансів Німеччини, а Міністерство фінансів США у 2013 р. визнало біткойн як децентралізовану віртуальну валюту, що відповідає критерію «форма грошей», а отже, за прецедентним правом на неї поширюються фінансові закони та норми [2, с. 2].

Особливі характеристики віртуальної валюти: забезпечення унікальності коду «електронних монет», які не можуть бути використані двічі; висока швидкість і повна анонімність трансакцій; висока захищеність фінансових операцій, відсутність фінансової цензури та зовнішнього втручання в систему обігу; високий рівень волатильності ціни.

Ключові особливості віртуальної валюти біткойн: децентралізованість, тобто незалежність від центрального банку; використання пірингової архітектури – системи рівноправних взаємовідносин програм користувачів; процес емісії (майнінг) – експлуатація обчислювальних потужностей комп'ютерних систем, безперервність процесу визначає тривалість життєвого циклу віртуальної валюти. Тобто на противагу національним валютам від центробанків цю валюту створюють самі користувачі системи її обігу – «майнери», називаючи цей вид робіт «видобуванням». Користувачі можуть особисто видобувати одиниці валюти або скористатися послугами вебслужб, які ще називають «пулами», надаючи їм свої обчислювальні потужності для розв'язання складних математичних задач у рамках функціонування системи обігу віртуальної валюти. Серед таких завдань найважливішим є перевірка відсутності в системі дублювання біткойн-монет [2, с. 2].

Отже, під впливом активізації розвитку сучасних економічних процесів з'являються новітні платіжні інструменти, які удосконалюються, модифікуються та видозмінюються у напрямі адаптації до інноваційних пріоритетів суб'єктів економіки. Впровадження новітніх платіжних інструментів є "інноваційним проривом" у сфері грошового обігу та кредиту, сприяє розвитку новітніх банківських та небанківських продуктів і послуг, розширенню можливостей для інституційних структур у реалізації регуляторних функцій, забезпеченню ефективного

функціонування реального сектора економіки, що суттєво розширює перспективи їх подальшого розвитку.

Література:

1. Варцаба В. І., Огородник В. О. Грошовий ринок України у контексті трансформаційних процесів. *Економіка та держава*. 2017. № 10. С. 9–12.
2. Глущенко С. В. Сучасні інновації на грошово-кредитному та банківському ринках. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2017. Т. 2. Вип. 1. С. 21–27.

Пітел Н. С.

кандидат економічних наук, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНОМУ ВИМІРІ

Сучасне економічне зростання базується на засадах науково-технічного прогресу та інтелектуалізації основних факторів виробництва. На частку нових знань, відтворених у технологіях, обладнанні, кваліфікації кадрів, припадає 70-95% приросту ВВП.

Відповідно, у глобальній економічній конкуренції виграють ті країни, які забезпечують сприятливі умови для наукових досліджень та інноваційного розвитку. Ефективність та динамізм інноваційної сфери перетворилися на вирішальний чинник забезпечення конкурентоспроможності економіки та значною мірою визначають місце кожної країни в світі. Так, місце України на світовому ринку залежить від підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки на основі інноваційних зрушень.

Сучасні досягнення України у міжнародному вимірі конкурентоздатності економіки, рівня розвитку і, особливо, ефективності функціонування національної інноваційної системи є недостатніми для забезпечення сталого розвитку вітчизняної економіки, гарантованої національної безпеки, виходу в найближчій перспективі за рахунок економічного зростання на європейські стандарти життя українських громадян.

Маємо зазначити той факт, що в Україні існує багато перепон, які стримують її інноваційний розвиток, а в результаті й економічне зростання, посилення міжнародної конкурентоспроможності, а також її формування як цілісного та рівноправного члена світової спільноти.

Загальний інноваційний індекс Європейського інноваційного табло вимірює порівняльну інноваційну спроможність 27 країн Євросоюзу, їх основних конкурентів (США, Японія) та країн, що охоплені політикою сусідства з ЄС. За цим показником, до речі, Україна знаходиться в останній за рівнем інновативності – у четвертій групі «країн, що наздоганяють». Порівняно з іншими країнами ЄС відставання України становить: від «країн лідерів» – приблизно у 3 рази (Швеція – 0,68), від «країн послідовників» – 2 рази (Великобританія – 0,48), від країн «помірних інноваторів» – 1,6 рази (Норвегія – 0,35). З точки зору інноваційного розвитку, Україна знаходиться на рівні Росії та Болгарії [3].